

Impressieverlag 1^e Arenadialoog West Betuwe

Datum : 15 januari 2018
Locatie : Betuwepoort Rhenoy
Aanwezig : circa 35 raadsleden/commissieleden/fractieondersteuners

Opening

Burgemeester Harry de Vries heet alle aanwezigen welkom en opent de bijeenkomst om 20.00 uur.

Doel Arenadialoog 1

Bas Verbruggen van BūgelHajema geeft een korte toelichting op het doel van deze eerste arenadialoog. Aanwezigen gaan volgens de methode lagerhuis debat op basis van een vijftal stellingen met elkaar in gesprek over het vormgeven en inrichten van het openbaar bestuur in de nieuwe gemeente. De houding van het openbaar bestuur ten opzichte van de samenleving is nadrukkelijk aan het veranderen. Voorafgaand aan het debat, geeft Harry te Riele, transitiedeskundige een presentatie over transities.

Presentatie Transitie besluitvorming en andere transities voor West Betuwe

Harry te Riele transitiedeskundige
Zie bijgevoegde presentatie.

Inleiding transities West Betuwe, Bas Verbruggen

De huidige 3 gemeenten maken een drietal transities door naar de nieuwe gemeente West Betuwe.

1. De samenleving is op allerlei onderwerpen in beweging (energie, maatschappelijk, zorg, openbaar bestuur) samenleving krijgt nieuwe vragen, wil zelf meer beslisbevoegdheid. Het bestuur moet daar haar eigen rol in bepalen.
2. De Omgevingswet verandert de positie van de raad in relatie tot samenleving en tot het college.
3. De transitie naar nieuwe gemeente vanuit 3 bestaande gemeenten. Hoe ziet u de organisatie van die nieuwe gemeente? Hoe ziet u de rol van de volksvertegenwoordiger in de nieuwe gemeente?

Stelling 1:

De nieuwe tijd dwingt het openbaar bestuur van West Betuwe om haar houding en werkwijze ten opzichte van de samenleving fundamenteel te wijzigen

Ja	Ca. 30
Nee	5
Twijfel	0

Ja:

De burger is mondiger, de gemeente is een service apparaat voor de burger. Het gemeentebestuur is maar een middel, een dienstverlenende rol. De burger is voor heel veel zaken aangewezen op het bestuur, maar de burger gaat er niet meer vanuit dat het bestuur weet wat goed voor hen is. De samenleving is gegroeid, burgers hebben veel kennis van heel veel zaken. Het bestuurlijk klimaat moet daar veel flexibeler op inspringen.

Datgene wat we lang zeker meenden te weten wordt steeds minder. Onzeker over de wijze waarop we moeten besturen?

Nee:

Er is al een verandering gaande. Fundamenteel is te zwaar aangezet. De dorpen worden eigenaar van de gemeenschap en zullen daar zelf ook in moeten gaan investeren. De gemeente wordt faciliterende organisatie.

Het manifest van Lingewaal is goede opstap om naar een veranderingsproces te gaan.

Het goede wat we hebben, moeten we uitbouwen en verbreden in de nieuwe gemeente.

Het fundament van Lingewaal is goed. Op die basis kunnen we goed verder gaan in West Betuwe.

De landelijke en de provinciale overheid veranderen t.o.v. de lokale overheid, de lokale overheid wordt steeds belangrijker voor de burger.

Pas op dat je niet met z'n allen te ver op de muziek vooruitloopt en we de burger waarvoor we het allemaal doen niet meenemen.

Reactie Harry: heel veel kernen, sommige kernen kunnen ander veranderingsprofiel kiezen. Als dat ontstaat geef die ruimte, geef die diversiteit. Er zijn verschillende vormen van eigenaarschap van de kern binnen de gemeente mogelijk.

Laatste woord: De fundamentele wijziging moet zijn dat de gemeente meer naar de burger toe gaat. De dingen die we goed hebben gedaan moeten we vooral blijven doen.

Stelling 2:

De gemeenschap van West Betuwe heeft recht op meer directe invloed op de besluitvorming in haar gemeente

Dus niet 4 jaar lang besluiten nemen namens de burger.

Ja	Ca. 24
Nee	9
Twijfel	2

Ja:

Ja, als raadslid meer partijen opzoeken, meer burgers opzoeken om daar die ideeën vandaan te halen en mee te nemen naar het overleg. Het is niet voldoende dat de burger mij kiest op basis van een programma voor 4 jaar. Ik zal vaker contact moeten zoeken om me te laten sturen in de keuzes die ik maak.

Er zijn in deze regio enorm veel gemeenteoverstijgende instellingen die eigenlijk democratisch aangestuurd moeten worden. Moet terug naar de gemeente, voor democratisch en rechtstreeks invloed.

Deze regio is geen achterstandsgebied! Er is heel veel kennis in dit gebied van onze inwoners. Daar wordt onvoldoende mee omgegaan.

Onze inwoners kunnen geen directe invloed meer hebben via de politiek op de keuzes van gemeenteverstijgende organisaties.

Twijfel:

Het gevaar dreigt dat de belangen van minder mondige inwoners worden overschreeuwd. De overheid is er ook voor minderheden.

Nee:

Wel van belang meer invloed, maar meer vanuit dat gemeente naar de burger toe gaan

Wat we nu hebben, voldoet goed. Op een volledige stelselwijziging zit niemand te wachten. Hoe vullen we onze eigen rol in, als we dat goed doen is het niet nodig alles overhoop te gooien.

Test:

Er komt een initiatief dat breed gedragen wordt in de samenleving, maar de ontwikkeling past niet in het partijpolitieke programma dat u als raad/fractie heeft. Stemt u voor of tegen?

Tegen (8): een raadslid neemt vanuit een bepaalde rol plaats op de raadsstoel. Als het initiatief niet past in de overtuiging, dan niet doen.

Voor (25): In de afweging eigen partij belang/gemeenschappelijk belang kan het zijn dat je het gemeenschappelijk belang voor je eigen politieke belang moet laten gaan.

Stelling 3:

De basisgedachte voor de gemeente West Betuwe is: 'federatie van zelfstandige kernen' met gemandateerde budgetten voor leefbaarheidsprojecten

Per dorp een budget van bepaalde omvang. Het beslissingsmandaat mag het dorp zelf bepalen. Er zijn 26 kernen die heel verschillend zijn. Het zelfstandig organisatievermogen zal ook per dorp verschillen.

Ja	Ca. 25
Nee	9
Twijfel	1

Nee:

Het is belangrijk dat iedereen zich thuis voelt in een dorp, een gemandateerd budget is daar niet de oplossing voor. Problematiek waar gemeente voor staat is veelal dorp overstijgend als je de budgetten per dorp mandateert, kan je als gemeente niet optimaal besturen.

Ja:

Heel vaak is het al. Er is bijvoorbeeld in Lingewaal een kernenbudget waarover de bewoners zelf kunnen beslissen. Er komt wel een klap op in de raad, maar de bewoners beslissen. Er komen nu al mooie ontwikkelingen uit de leefbaarheidsprojecten voort. Wel zijn er grote verschillen per kern. In de ene kern zit veel meer energie dan in de andere kern. Het principe is goed, maar er zijn niveauverschillen van kernen die er meer of minder aan toe zijn. Het heeft een verbindend effect voor een kern. Met geld vanuit gemeente kunnen kernen ook andere investeerders binnen halen om projecten te ondersteunen. Er kunnen enorme dilemma's ontstaan, de bewoners moeten de politiek meenemen in de plannen. De politiek moet de regie niet verliezen, daarom is het wel noodzakelijk de budgetten te beperken. De overheid moet naar minder controle en meer vertrouwen! Wel verantwoording afleggen voor datgene dat gebeurd is.

Nee:

Het toekennen van budgetten past juist binnen trechterfunctie die politici moeten zijn. Anders winnen de grootste krachten alles. Kaders meegeven waarbinnen gemeenschap zich kan bewegen daarvoor zijn wij gekozen. Als raadslid heb je het zicht op de overall situatie, daardoor kan je de kaders meegeven.

Ja:

De leefbaarheidsprojecten zouden juist bedoeld moeten zijn om zwakkeren in de samenleving te helpen. Bij leefbaarheids initiatieven vertrouwen aan bevolking geven, juist geen kaders stellen.

Vind je dat je als raad elk project op z'n merites moet beoordelen of vind je dat je per dorp een budget moet beschikbaar stellen waarbinnen de bewoners zelf beslissingen kunnen nemen.

Tot op een bepaald niveau de mogelijkheid geven een eigen invulling te geven voor de kern en achteraf verantwoording afleggen. Geeft binnen marges/kaders meer ruimte, geef bewoners de mogelijkheid om te leren.

Het bestaande maatschappelijk subsidiebeleid is veel meer gemandateerd aan verenigingen. Leefbaarheidsprojecten zijn veel meer projecten voor de hele kern, niet perse gekoppeld aan een vereniging.

Stelling 4:

De vergaderingen van de gemeenteraad van West Betuwe vinden roulerend plaats in de dorpshuizen van de 26 kernen, met als start een inloop uur voor dialoog met de dorpsbewoners.

Ja	Ca. 14
Nee	12
Twijfel	9

Een voorbeeld is de gemeente Molenwaard waar de raadsvergaderingen op een vaste locatie zijn en alle overige bijeenkomsten op diverse locaties in de kernen. Dat kan een interessante optie zijn voor West Betuwe.

Nee:

Het klinkt aantrekkelijk maar is praktisch heel onhandig. De politiek moet voor beeldvorming wel voor naar de kernen, maar besluitvorming moet op een vaste plek plaatsvinden.

Als er wat op locatie speelt dan moet de politiek naar de betreffende kern toe, maar besluitvorming op vast locatie, het voorwerk is dan al gedaan.

Met 26 kernen met 10 vergaderingen per jaar duurt het twee en een half jaar voordat je iedere kern hebt bezocht.

We moeten niet net doen of het besturen van de gemeente zich op niveau dorp afspeelt.

Ja:

Voor de burgers heel fijn als gemeentebestuur/de raad naar de burgers toe komt. Niet praktisch, maar om vertrouwen burger te herstellen, wel doen.

Starten met vergaderen op locatie, het kan na verloop van tijd altijd nog veranderen.

Nee:

Zit de burger er op te wachten dat de raad in hun dorp zit te vergaderen? De burger wil vooral meer service van de gemeente in het eigen dorp (zoals paspoort ophalen).

We moeten de techniek gaan gebruiken om dichterbij de burger te komen.

Schept duidelijkheid als je 1 locatie kiest, anders wordt het een soort rondreizend circus. We moeten zeker wel naar de dorpshuizen toe, maar duidelijkheid bieden waar de besluitvorming plaats vindt.

Stelling 5:

**De rol van de gemeenteraad verschuift van 'macht' naar 'gezag'.
Dat vraagt om een fundamenteel andere wijze van onderling (samen)werken.**

Ja	Ca. 21
Nee	0
Twijfel	14

Als de raad een advies geeft aan het college, kan het college dat naast zich neerleggen.
Maar als college haar gezag wil bewaren, zal ze zich advies van raad serieus moeten nemen
Dit onderwerp in een volgende arena met mensen uit de samenleving bespreken

Beoordeling eerste arena dialoog

Prima: voor de eerste keer!

Moet en kan beter het filmpje was veel te lang.

De Omgevingswet nog te ingewikkeld, moeten we verder mee aan de slag.

Er moet dieper op de vraagstelling ingegaan worden op aantal onderdelen, dan hadden er eventueel oplossingen uit kunnen komen.

Deze discussies zijn agendavormend voor volgende dialogen

Er is goed over de inhoud gediscussieerd, nauwelijks politiek bedreven.

Bevindingen Harry te Riele

Achter deze horizonnen gaan er dingen veranderen waar u wat van moet vinden in de toekomst.
Aangenaam verrast door de invulling van de avond. Bijna los van partijpolitiek gediscussieerd,
waardoor deelnemers langzaam naar elkaar toe groeiden. Daarmee kan je als gemeenschap veel verder komen.

Afsluiting

Burgemeester Harry de Vries bedankt allen voor hun aanwezigheid en inzet. Het wordt steeds leuker!